
Gesetzes vom 5. Oktober 2021 (BGBl. I S. 4607) geändert worden. URL: <https://www.gesetze-im-internet.de/zpo/> (Дата звернення: 13.05.2022).

4. *Gesetz vom 1. August 1895, über das gerichtliche Verfahren in bürgerlichen Rechtsstreitigkeiten (Civilprozessordnung). StF: RGBl. Nr. 113/1895. Stand der Gesetzesgebung: 18.04.2022. URL: <https://www.jusline.at/gesetz/zpo> (Дата звернення: 13.05.2022).*

Петечел Н.М.

*Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника, викладачка кафедри
судочинства, к.ю.н.*

ІСТОРИЧНІ ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ІНСТИТУТУ МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ

Аналіз історії становлення будь-якого правового інституту є необхідною передумовою для визначення закономірностей його розвитку, він надає можливість встановити особливості у його правовому регулюванні, визначити перспективи і шляхи подальшого вдосконалення відповідного правового явища. Як слушно зазначають науковці, більшість теоретичних конструкцій, зберігаючи свої основні риси, набуті за часів становлення, трансформуються залежно від конкретних соціально-економічних умов [1, с. 59].

Відносини медичного страхування, які є ефективним механізмом захисту майнових інтересів членів суспільства від можливих негативних наслідків, знаходять свій прояв на всіх етапах розвитку суспільства, безумовно, із тією специфікою, яка притаманна кожному історичному періоду. Кожен етап розвитку нашої держави знайшов безпосереднє втілення у постулатах страхування, він також вплинув на особливості трактування самого поняття страхування та страхових правовідносин.

Основними етапами становлення та розвитку інституту медичного страхування у вітчизняному праві є:

1. Перший період (зародження страхових відносин – IX ст. – XVIII ст.), який характеризується зародженням страхування у галузі перевезень на теренах Київської Русі, де значну роль в перевезеннях вантажів на далекі відстані відіграло чумацтво. Під час далеких подорожей не витримували вантажу воли, ламались

вози, хворіли й самі чумаки. На цьому етапі виникла ідея перерозподілу збитків між окремими групами осіб [2, с. 18]. У той час пов'язані з процесом компенсації шкоди відносини ще не мали відповідного правового оформлення, страхування здійснювалося на принципах взаємного страхування і не переслідувало комерційної цілі. В цей період не вдавалися до попередньої сплати регулярних внесків на створення й поповнення резервного фонду, але це не заважало виконанню зобов'язань щодо відшкодування збитків.

2. Другий період (формування страхових відносин – початок XVIII – початок XX ст.), який характеризується переважанням принципу диспозитивності при регулюванні страхових відносин і пов'язаний з розвитком комерційного страхування. Характерним у цей період є виникнення значної кількості видів майнового та особистого страхування, створення великої кількості страхових товариств, а також виникнення системи обов'язкового державного соціального страхування. Особливостями страхування цього періоду було поступовість його запровадження протягом декількох років, територіальна обмеженість поширення, охоплення страхуванням виключно недержавної сфери промисловості.

3. Третій період (становлення страхових відносин – 1963 – 1993 рр.), який характеризується тим, що відносини страхування опосередковувалися єдиним договором державного страхування та відсутністю практики добровільного страхування.

4. Четвертий період (сучасний розвиток страхових відносин – 1993 р. – сьогодні), який характеризується становленням приватноправових засад у сфері страхування в цілому та медичного страхування зокрема, розвитком ринкових відносин, остаточним переходом до приватноправового механізму регулювання страхових відносин, прийняттям низки спеціальних нормативно-правових актів з метою регулювання страхових відносин, закріпленням у самостійний інститут у ЦК України положень про договори страхування, поступовим удосконаленням механізму правового регулювання страхових відносин.

Безпосереднє удосконалення нормативної бази у сфері страхування неможливо без урахування світового досвіду передумов виникнення та формування страхування в цілому та страхової ді-

яльності зокрема. Це дає змогу не повторювати помилки минулих часів та перейняти перевірену часом практику.

1. Резнікова В. В. *Сутність категорії «послуга»: аналіз існуючих концепцій. Вісник господарського судочинства. 2009. № 1. С. 58–68.*
2. *Страховання: підручник / Керівник авт. колективу і наук. ред. С. С. Осадець. Вид. 2-ге, перероб. і доп. Київ: КНЕУ, 2002. 599 с.*

Стасів А.П.

*аспірант Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника*

РОЛЬ ЗАСНОВНИЦЬКИХ ДОГОВОРІВ В ІННОВАЦІЙНИХ ЮРИДИЧНИХ ОСОБАХ

Цивільно-правовий договір на сьогодні дійсно став максимально універсальним регулятором суспільних відносин, зокрема, й тих, які виникають в сфері розробки та реалізації інновацій. Свобода договору дозволяє ефективно урегулювати у договорі умови, вигідні індивідуально для учасників конкретних відносин. Договірні конструкції опосередковують відносини щодо створення інновацій, щодо запровадження їх у виробництво, щодо подальшої комерціалізації їх з метою отримання прибутку. Договори про спільну діяльність є популярною правовою формою для інноваційної діяльності. Однак, означеними сферами популяризація цивільно-правового договору як максимально ефективного регулятора не вичерпується. Феномен цивільно-правового договору, зокрема, й у досліджуваній нами площині інноваційних відносин, проявляється також у застосовуваності його й при використанні корпоративної форми інноваційної діяльності шляхом створення юридичної особи.

Корпоративна юридична особа є максимально зручною для реалізації інновацій та їх розробки за рахунок так званої корпоративності устрою, яка, по суті, передбачає об'єднання вкладів засновників (учасників) для передання їх юридичній особі з метою здійснення підприємницької діяльності, отримання прибутку в її результаті і поділу його між учасниками. В результаті участі в корпоративній юридичній особі в учасника виникає цілий комплекс майнових і немайнових прав, які іменуються корпоративни-